

Vesnička

BŘEZEN 2026

Puzzle pro
Supermana

Naše pomoc
v roce 2025

SOS DĚTSKÉ
VESNIČKY

Úvodní slovo

Vážení dárci, milí přátelé SOS dětských vesniček,

v uplynulém roce jsme se v organizaci intenzivně věnovali tématu duševního zdraví dětí a mladých lidí. Stále častěji se setkáváme s tím, že psychická pohoda dětí je zásadním předpokladem jejich zdravého vývoje, schopnosti učit

se, navazovat vztahy a zvládat životní výzvy. I proto jsme této oblasti věnovali mimořádnou pozornost napříč našimi aktivitami.

Ve spolupráci s dětskou psychiatrickou jsme realizovali sérii preventivních a vzdělávacích seminářů na středních školách, zaměřených na duševní zdraví, včasné rozpoznání obtíží a možnosti vyhledání pomoci. Zároveň jsme po celý rok pokračovali v poskytování našich služeb v nezměněné kvalitě – v náhradní rodinné péči, v podpoře ohrožených rodin i v doprovázení dětí a mladých lidí na cestě k samostatnosti.

Vedle stability jsme se soustavně snažili hledat nové způsoby podpory ohrožených dětí a rodin tak, aby odpovídaly sou-

časným potřebám a moderním trendům v oblasti péče o děti. Důraz jsme kladli na prevenci, mezioborovou spolupráci a respekt k jedinečnosti každého dítěte.

Díky této práci se nám v uplynulém roce podařilo podpořit více než 4 tisíce dětí prostřednictvím různých forem pomoci. Za tímto číslem se skrývají konkrétní příběhy, každodenní práce našich kolegyní a kolegů i dlouhodobá důvěra vás, našich dárců.

Ráda bych proto na tomto místě upřímně poděkovala celému týmu SOS dětských vesniček za jejich profesionalitu, nasazení a lidskost. Stejně tak děkuji vám, našim dárcům a podporovatelům. Bez vaší podpory bychom nemohli dětem poskytovat stabilní zázemí, odbornou pomoc ani naději na lepší budoucnost.

Děkuji, že v tom jste s námi.
S úctou

Jindra Šalátová
Jindra Šalátová, výkonná ředitelka

Vydavatel: SOS dětské vesničky, z.s., Strakonická 98, 159 00 Praha 5, IČ: 00407933. **Účet veřejné sbírky:** 211 757 409 / 0300, **účet pro naše dárci:** 120 777 711 / 0300.
Redakce: Radana Košťáliková, Michaela Poláková. **Grafická úprava:** Martin Málek.

Uzávěrka: 9. 2. 2026. **Náklad:** 5 500 ks. **Vyrobil:** Česká mailingová společnost, s.r.o. **Výrobní cena:** 5,35 Kč. Vychází čtvrtletně. ISSN 1803-1730.

Jména dospělých osob a dětí, jejichž příběhy vám v časopise přinášíme, jsou z důvodu ochrany soukromí většinou změněna. Ilustrační fotografie, není-li uvedeno jinak, pocházejí z fotobanky SOS dětských vesniček nebo z veřejně dostupných zdrojů.

VĚDA MŮŽE BÝT ZÁBAVNÁ

S dětmi z našeho pražského Přístavu jsme vyrazili do liberecké IQLandie a byl to den plný objevování, smíchu, překvapení a neopakovatelných zážitků! Děti si mohly všechno vyzkoušet na vlastní kůži – od fyzikálních pokusů přes vesmírná dobrodružství až po interaktivní hry. Takové výlety jsou pro ně nesmírně přínosné. Učí se totiž přirozenou cestou, poznávají hrou, rozšiřují si obzory a objevují na vlastní kůži, že věda může být zábava. Už teď se těšíme na další výlet.

VAŘENÍ PRO DOBROU VĚC

Šéfkuchař Marek Fichtner oslovil naši patronku Terezu Kostkovou s nabídkou účasti na projektu dobrovaření v restauraci Červený jelen v centru Prahy. Společně vymysleli recept na vepřovou panenku s omáčkou ze svařeného vína, a toto jídlo pak v předvánočním čase restaurace zařadila do svého menu. Z každé prodané porce našeho „dobrojdla“ nám restaurace věnovala 50 korun. A lidem chutnalo – výtěžek byl rekordní!

JAKOU TVÁŘ MÁ RODINA?

Při práci s dětmi používáme různé formy terapie, které mohou dětem pomoci se sebezpoznáním a uvolněním emocí. Na hodině arteterapie pro pěstounské rodiny jsme tvořili rodinné masky. Každý člen rodiny dostal jeden kousek obličeje, který vybarvil podle své fantazie, a když se všechny části spojily dohromady, vznikla jedna společná rodinná tvář.

ZÁŽITKY, KTERÉ POMÁHAJÍ

Řadu dětí v našich službách rodiče nikdy na žádný výlet nevzali. Nemají na to prostředky ani kapacitu. Výlet do přírody, do zoo, na farmu či do divadla, ale třeba i výtvarné dílny nebo sportovní utkání, to všechno přináší nejen společné zážitky, ale i zábavnou možnost terapeutické práce s dětmi. Jen za minulý rok se našich výletů a dalších volnočasových aktivit zúčastnilo 565 dětí, a to také díky podpoře našeho mnohaletého dárcce, společnosti Pepco. Děkuje.

Puzzle pro Supermana

Když si rodinu představíme jako puzzle, tak nad tímhle by člověk zaplakal: bylo nejen potřhané, ale také rozházené po různých místech. Ten, kdo by ho skládal, by musel být snad Superman...

Ke čtyřem malým dílkům (sourozencům Julince, Míšovi, Esterce a Markovi) patřily ještě dva větší: rodiče Julek a Libuše. Před časem se museli vystěhovat z bytu v zanedbané lokalitě lázeňského města a ve stanech se s dětmi snažili spíš přežívat. S příchodem zimy zasáhly úřady, které na rodinu upozornila učitelka nejstaršího Marka: viděla ho naposledy na konci září a teď byl začátek listopadu.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ JE RÁM

„Když tu skládáme s dětmi puzzle, vždycky si nejdřív sestavíme rámeček. Ten jsme naštěstí měli hotový: děti nemusely jít do několika různých institucí, ale díky volnému místu u nás mohly zůstat spolu. To pro ně bylo strašně důležité“, vypráví o těžké skládačce sociální pracovnice Michaela z našeho krizového centra. Zatímco její kolegyně pracovala s rodiči, což obnášelo spoustu oblastí, ve kterých potřebovali podporu, Michaela a pečující teta bojovaly s rozmanitostí a hloubkou traumat dvou kluků a dvou holčiček.

Tříletá Julinka vnímala svět stále skrz svoje rodiče. Bez nich se začala chovat znovu jako miminko: znovu potřebovala plenky, teta ji musela navíc stále chovat, jinak zoufale plakala. Sedmiletý Míša nechtěl chodit do školy: kvůli situaci v rodině cítil stud před vrstevníky a hodně somatizoval. „To znamená, že měl například skutečné bolesti břicha, ty ale souvisely s psychikou. Potřeboval všechno vysvětlovat, a to pořád dokola, ale různými slovy.“

SÍLU DO ZÁSOBY

Jedenáctiletá Esterka měla obrovské problémy s učením, protože její mozek byl v režimu „přežití“: bála se o rodiče i o sourozence a nedokázala se soustředit. Patnáctiletý Marek místo školy chodil pomáhat ke kolotočům, protože se cítil spoluzodpovědný za dostatek jídla v rodině. Ten zase potřeboval ujistit o tom, že může být pořád ještě dítě a že je nejdůležitější dostudovat.

„Zmínala jsem jen ty nejvážnější problémy, každé z dětí potřebovalo spoustu další péče. S Markem to bylo nejtěžší, naučil se nevěřit úřadům, které podle něj vlastně rozdělení rodiny způsobily, a nás mezi ně počítal. Dalo to hodně práce, ale ukázalo se, že je to hodný kluk, který chce svoje sourozence jen chránit,“ s úlevou nám svěřila Michaela. „Rodiče naštěstí dobře spolupracovali a díky našemu doporučení dostali k dispozici sociální bydlení. Není vyhráno, ale děti od nás odcházely o mnoho klidnější, spokojenější, připravené na život ‚venku‘. Když poskládáte puzzle, je to radost...a často oč těžší, tím větší.“

Mateřství je někdy těžké, ale přesto nejkrásnější

Tereza Kostková je patronkou SOS dětských vesniček už osmým rokem. Nesmírně nás těší, že nám pomáhá šířit dobré jméno naší organizace právě tato sympatická a populární herečka a moderátorka. Je to žena mnoha talentů: v začátcích naší spolupráce pro nás uspořádala fotografickou výstavu. Loni v prosinci zase s šéfkuchařem Markem Fichtnerem vytvořila pokrm, který nabízela restaurace Červený jelen na svém menu jako doposud nejúspěšnější „dobrojdlo“, ve prospěch SOS vesniček se vybralo přes 40 tisíc korun.

Vzpomenete si, kdy jste poprvé slyšela o SOS dětských vesničkách?

Tak dávno, že přesně si to nepamatuji. Jen vím, že to bylo v mém raném dospívání a že to byla možná jedna z vůbec prvních organizací, která někomu pomáhala. Jistý podíl na tom uvědomění mohla mít Střední pedagogická škola, kde jsem maturovala.

Když jsme Vás před lety oslovili s žádostí o spolupráci, souhlasila jste velmi ochotně. Co Vás k tomu vedlo?

Právě to, že jsem o SOS dětských vesničkách tak dlouho věděla, že patřily k organizacím, které jsem sama už v mládí z vlastního impulzu podporovala a tudíž jsem vůči nim měla vybudovanou zcela přirozenou důvěru. S tím pak jde ruku v ruce i pocit smysluplnosti.

Za dobu, po kterou s námi spolupracujete, už jste navštívila několik našich poboček. Co na Vás nejvíce zapůsobilo?

Odbornost. Všudypřítomná účast fundované osoby, která tématu rozumí a je ochotná pomoci. To je moc důležité.

Potkala jste se i s některými našimi sociálními pracovníci, které pomáhají dětem a jejich rodinám, chtěla byste jim něco vzkázat?

Krom prostého děkuji bych spíš jakýsi pomyslný vzkaz směřovala nám všem ostatním. Abychom byli všímavější k těm, kteří takovou práci dělají, vůbec abychom si to uvědomili v přehrášlivějších tématech a věcí, jak tiše dlouhodobě a trpělivě svou zásluhou práci odvádějí. Sem tam se jich zeptat, jak se jim daří a říct jim, že jsou skvělé a že to vidíme. A opravdu to vidět.

Vy jste sama vyrůstala v herecké rodině a několikrát jste v rozhovorech zmínila, že Vaše dětství bylo velmi šťastné. Co považujete za nejdůležitější pro to, aby děti prožily šťastné dětství?

Slovo láska se nabízí, ale nebylo by tak výstižné, protože i těžký alkoholik a násilník vám může odpřisáhnout, že své dítě miluje. Svým způsobem. Takový způsob by asi nikdo z nás zažít nechtěl. Za mě je snad trefnější odpověď v pojmu láskyplná pozornost.

Jste maminkou osmnáctiletého syna Tondy, co pro Vás bylo nebo je na mateřství nejtěžší? A co naopak nejkrásnější?

Foto: archiv Terezy Kostkové

Myslím, že nejtěžší je praxe. Že teoreticky toho víme spoustu, ale někdy nás pak v realitě některé naše vlastní nedostatky, proces zrání, někdy i únava nebo tlak okolí zrazují. Ale má smysl tu praxi stále zkoušet a vylepšovat, ty malé bytosti za to stojí. Stojí za to pracovat na sobě a být jim co nejlepším možným příkladem. A když se něco nepovede, což vždycky hrozí, umět říct promiň, to mi nevyšlo. A to nejkrásnější? Celé je to nejkrásnější...

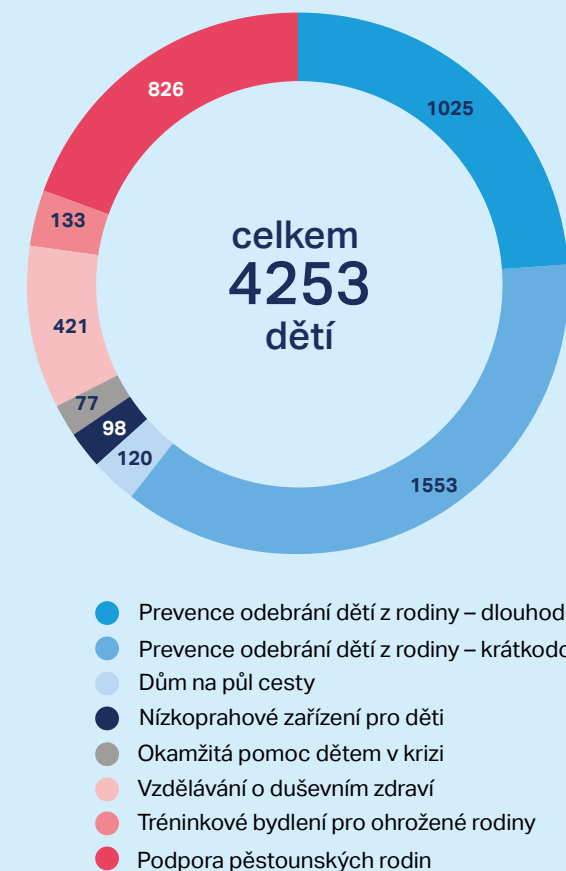
Jsmo Vám nesmírně vděční za to, jak nám pomáháte propagovat naši práci. Rádi Vám to alespoň trochu oplatíme: na čem právě pracujete, kde Vás mohou diváci vidět?

Je to od Vás milé, ale jak víte, pro oplátku to člověk nedělá. Ale protože divadlo pokládám za stále málo doceňovaný léčebný prostředek, tak zvu a s radostí kohokoli uvidíme v hledišti Komorního divadla Kalich. Někdy člověk mezi řádky zaslechne odpověď na otázku, kterou dlouho nikde nemohl najít. A já děkuji za otázky Vaše.

Naše pomoc dětem v roce 2025

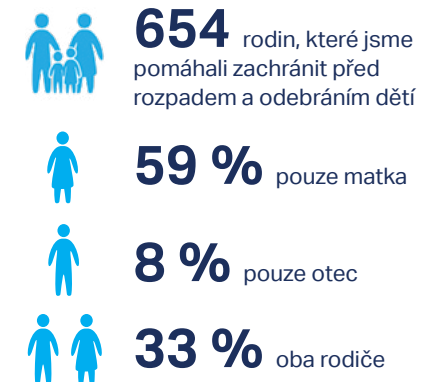
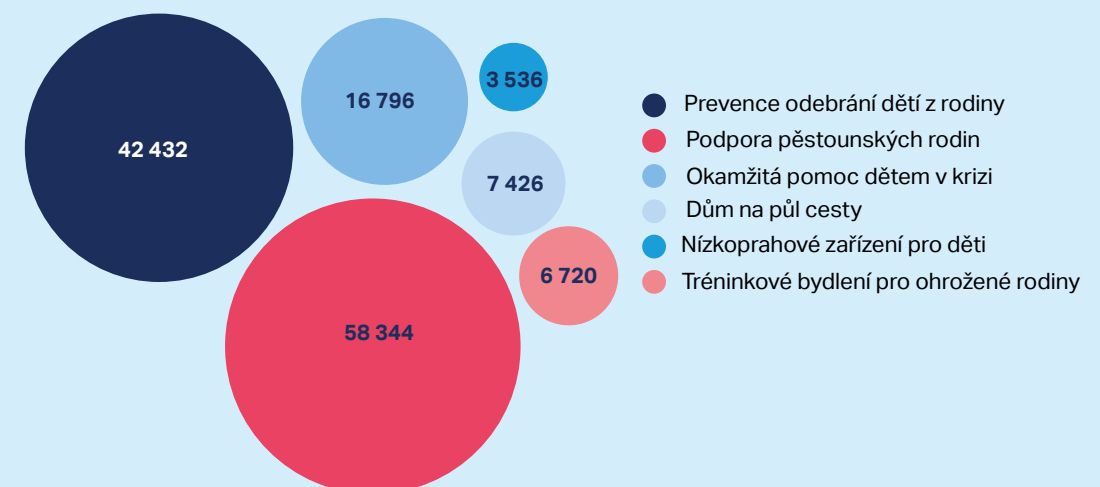
6713
dětí a rodičů potřebovalo
v loňském roce naši pomoc

POČET PODPOŘENÝCH DĚTÍ

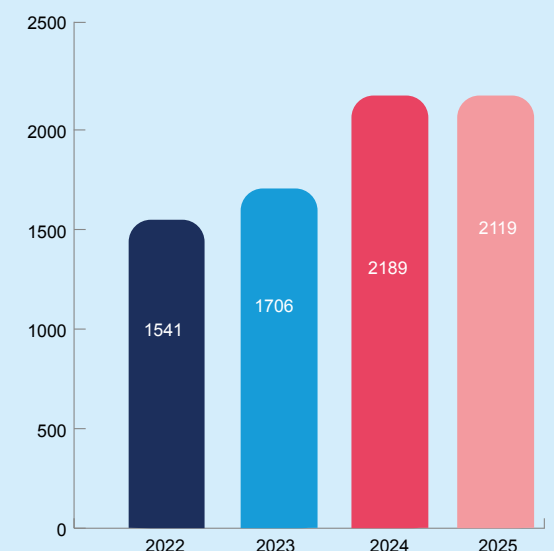

POČET ODPRACOVANÝCH HODIN

Kolik hodin se věnovali naši sociální pracovníci pomoci ohroženým dětem

POČET DLOUHODOBĚ PODPOROVANÝCH DĚTÍ

Jsem tu pro tebe

Terezčin táta odešel od Petry ještě dříve, než přišla jeho dcera na svět. Petra svou roli samoživitelky zvládala celé roky odhodlaně a s láskou. Nezaviněná autonehoda ale rozbila všechno na kusy a pomyslné trosky byly najednou úplně všude.

Lída, Terezčina babička, oplakávala svou jedinou dceru, ale ani na okamžik ji nenapadlo, že by se čtrnáctileté vnučky neujala: nikdo jiný už Terezce nezbyl. Místo pohodového důchodu, na který se těšila, si domluvila práci na částečný úvazek, aby dospívající slečně mohla dopřát relativně normální život. Finanční problém se tedy podařilo rychle vyřešit, horší to ale bylo s dívčinou duší.

BOUŘI NA POSPAS

Když do rodiny přišla naše sociální pracovnice Lucie, viděla uzavřenou, nešťastnou slečnu se sluchátky na uších, které strašně chybí máma a stejně silně na ni doléhají zmatky dospívání. Když už byla ochotná sluchátka sundat, mluvila o tom, že jí stejně babička nebude rozumět a že se jí ani nechce žít. V tu chvíli vypadal cíl – šťastnější Terezka – jako hodně vzdálený.

První návštěvy trávila Lucie spíš s Terezou než s její babičkou, aby si na ni dívka zvykla a získala k ní důvěru. Opatrně s ní mluvila o tom, že to s ní babička nemyslí zle, že i ona bojuje s bolestí a nejistotou a že jakkoliv moc se loď jejich životů kýve, jsou na ní alespoň spolu; a že každá bouře se nakonec utiší. Babička Lída se díky Lucii učila víc Tereze naslouchat a méně jí radit, byť s těmi nejlepšími úmysly. Domluvily se, že na školu se nebude ptát hned jak Terezka přijde domů, aby to dospívající slečně nepřipomínalo výslechy. Že s ní bude každý den chvíli poslouchat oblíbené písničky a nechá si od ní přeložit, o čem se v nich zpívá.

PEVNÁ PŮDA NA DOHLED

Babička po Lucčině přímlově navrhla Terezce kroužek v hudební škole podle vlastního výběru a Terezka si vybrala bubny. Ty jí pomáhaly i upustit vnitřní napětí a odvést myšlenky na to, že by si chtěla ublížit. Vytvořily si doma také koutek, kam si obě sedly, když je přepadl ten největší smutek, aby tak ohraničily lepší a horší chvíle. Pomaličku se Terezka smiřovala se smrtí maminky a v babičce začala vidět oporu, a to i přes náročné období dospívání. Lucie byla šťastná, když poprvé zastihla Terezu bez sluchátek, v hovoru s babičkou: tehdy poprvé věřila, že se věci začínají obracet k lepšímu.

VÍKEND PLNÝ ZÁBAVY

Zatímco pěstounští rodiče se v zázemí karlovarské SOS vesničky vzdělávali, jejich děti vyrazily na exkurzi do porcelánky Thun, kde si mohly vyrobit vlastní hrnečky a talířky. Z porcelánky jsme pokračovali do kina na pohádku Záplatač a druhý den jsme společný víkend zakončili na farmičce v Kostelní Bříze, kde děti vyčistily poníky, vzaly je na procházku a nakrmily je. Už teď se těšíme, až se zase společně setkáme!

LÉČIVÉ RODIČOVSTVÍ

Dětem, které nemohou vyrůst s vlastními rodiči, chybí pevné kořeny. Trauma ze ztráty matky navíc často doplňují i další tíživé vzpomínky. Proto vzděláváme naše pěstouny v terapeutickém rodičovství, které staví na bezpečném a láskyplném vztahu mezi pečující osobou a dítětem a učí náhradní rodiče využívat techniky, které pomohou dětem najít pevnou půdu pod nohama. Partnerem projektu je společnost JetBrains Foundation.

V JEDNODUCHOSTI JE SÍLA

Víte, kolik punčů a svařáků se prodalo během adventních trhů v centru Brna? Nejméně 104 447! Přesně tolik kelímků totiž vrátili návštěvníci trhů zpět bez nároku na vrácení padesátikorunové zálohy – tu věnovali na jednu z 18 dobročinných organizací dle svého výběru. SOS dětské vesničky získaly téměř 8 tisíc kelímků. Jednoduchý nápad, ohromující výsledek – Brňáci, děkujeme!

DOPRAVNÍ VÝCHOVA SE STRÁŽNÍKY

Pro děti, kterým pomáháme, pořádáme také různé vzdělávací aktivity. Setkání s prostějovskými strážníky bylo zaměřené na dopravu ve městě a povídali jsme si o tom, jaká rizika tu na děti mohou čekat. A hlavně, jak jim předcházet jako cyklista i jako chodec. Děti s policisty živě diskutovaly a samy uváděly různé příklady ze života. Na závěr si mohly zábavnou formou procvičit svoje znalosti dopravních předpisů na kole štěstí s dopravní tematikou.

Šťastné dětství

Bez hranic jsou děti ztracené

Jedním z našich nejzásadnějších úkolů je pomoci rodičům, ať už vlastním nebo náhradním, aby lépe porozuměli svým dětem a byli jim co nejlepšimi průvodci životem. Hranice a jejich vytýčování jsou tématem, na které při tom narážíme téměř v každé rodině. Rodiče zpravidla souhlasí, že děti hranice potřebují, ale mnohdy netuší, proč jsou tak důležité a co se v dítěti děje, když hranice chybí.

Většinou si pod hranicemi představíme řadu pravidel: žádný tablet po osmé večer, jít spát v devět, nejdřív úkoly, pak televize. Jenže hranice nejsou seznam zákazů. Nejsou to zdi, které dítěti brání v pohybu. Jsou to mantinely bezpečného světa, které mu pomáhají chápat, že svět má tvar a řád – že někdo drží volant a ví, kam se jede. Dítě, které hranice nemá, se často cítí nejisté, zahlcené a ztracené, jako by se pohybovalo v mlze bez orientačních bodů.

Psychologové tomu říkají strukturovaná jistota. Dětský mozek ji potřebuje, aby mohl růst. V raném věku hranice pomáhají vytvářet pocit bezpečí a předvídatelnosti. V období dospívání poskytují oporu, když se svět začne komplikovat.

A v dospělosti se z nich stává vnitřní rádce, který dodává odvahu říct „ne“ druhým, ale často i sám sobě.

NE NÁSTROJ MOCI, ALE PROJEV PÉČE

„Výzkumy dokazují, že nejzdravěji se vyvíjejí děti, jejichž rodiče jim důsledně, ale citlivě vymezují hranice. Vysvětlují, navigují, jsou pevní, ale ne tvrdí,“ říká ředitelka SOS dětských vesniček Jindra Šalátová. „Dítě, které vyrůstá v takovém prostředí, se cítí bezpečně. Ví, co je správné a co není. Samozřejmě i takové dítě občas hranice otestuje, rodič ho ale vždy vrátí zpět do vytyčených mezí.“

Řada dnešních rodičů byla vychována autoritativně, zažívala tělesné tresty, s rodiči se nediskutovalo. Své vlastní děti proto chtějí vychovávat jinak, lépe, láskyplněji. Zapomenou při tom ale právě na bezpečné vytyčení hranic. Bezbřehá svoboda dítě znejišťuje, mají na výběr příliš mnoho cest a chybí jim kompas, který by je navedl správným směrem. Děti netouží po tvrdé ruce, po zákazech ani trestech. Potřebují ale pevné orientační body, podle kterých mohou pochopit svět a cítit se v něm v bezpečí.

Problémy, kam se podíváš

Aby dokázala naše sociální pracovnice Lenka devítileté Alence a ostatním v rodině pomoci, přála si, aby jí uměla vidět do hlavičky: „Skoro pořád křičela nebo plakala a já jí chtěla pomoci co nejrychleji.“ Ted, po několika měsících, už si Lenka dokáže představit, co Alence běhalo hlavou.

„Rodiče se starají jen o bráchu, protože má problémy s mluvením. No a teď i o Kristýnu, mimino. Já jsem pro ně neviditelná... Jen když zakřičím nebo zatahám Kristýnu za vlasy, všimnou si mě.“

KAŽDÝ SE TRÁPÍ PO SVÉM

„Jako by nestačilo, že nám hrozí vystěhování, když nezaplatíme dluh za vodu. Alenka navíc potřebuje věci do školy, minulou středu musela zůstat doma, protože jedny kalhoty měla roztržené a druhé mokré po vyprání. Také ubližuje Samíkovi a Kristýnce. Nevím, co mám dělat. Jsem nejhorší máma na světě.“ To by Lenka četla zase v hlavě Alenčiny maminky. A co běželo v hlavě Lence? „Celý byt byl naplněný stresem, rodinné vazby a sourozenecké vztahy tam byly významně poškozené. Když jsem jim po několika rozhovorech a trpělivém pozorování jejich interakcí navrhla společné hraní her, nikdo

do toho neměl chuť. Mám s tím ale zkušenost z dřívějšíka: při hraní si lidé často ani nevšimnou, že na něčem vlastně pracujeme, a je to mnohem přirozenější a rychlejší...“

VE SPRÁVNÝ ČAS, NA SPRÁVNÉM MÍSTĚ

Rodina řešila skutečně složité věci, kromě finanční nouze to byla hlavně vývojová dysfázie šestiletého Samíka. Lenka ale dokázala pomoci všem: Alence s pocitem odstrčení, rodičům se spravedlivým rozdělováním pozornosti všem dětem i s finančními problémy. Doporučila nadace, které poskytují školní pomůcky, nábytek nebo v krizi pomohou s nedoplatkem za energie. Poradila i účinné logopedické cviky, aby se Sam zlepšoval ve všem, v čem potřebuje. Je škoda, že se nemůže Alence podívat do hlavičky teď...

„Strašně se těším, až si všichni v pátek sedneme k deskovce. Táta mi už několikrát řekl, že Samíkovi umím všechno vysvětlit nejlíp ze všech a že jsem skvělá velká sestra. Taky si někdy povídají jenom se mnou, miminko dají na chvíli hlídat babičce. Myslela jsem, že mě nemají rádi, ale není to pravda. I proto už vůbec nemusím křičet!“

Staňte se pravidelným dárce SOS dětských vesniček

Pomozte nám zajistit plynulou a dlouhodobou pomoc ohroženým dětem, kdykoliv ji potřebují.
Založte si trvalý příkaz na účet 120 777 711/0300 s Vaším variabilním symbolem na jakoukoli částku, která vyhovuje Vaším možnostem.

HLAVNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

V ROCE 2026 NAŠI ČINNOST PODPORUJÍ TYTO INSTITUTE

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Olomoucký kraj, Karlovarský kraj, Jihomoravský kraj, Středočeský kraj, Židlochovice, Magistrát města Karlovy Vary, Prostějov, Ivančice, Přerov, Aš, Zábřeh, Bystřice pod Hostýnem, Cheb, Zbýšov, Rosice.